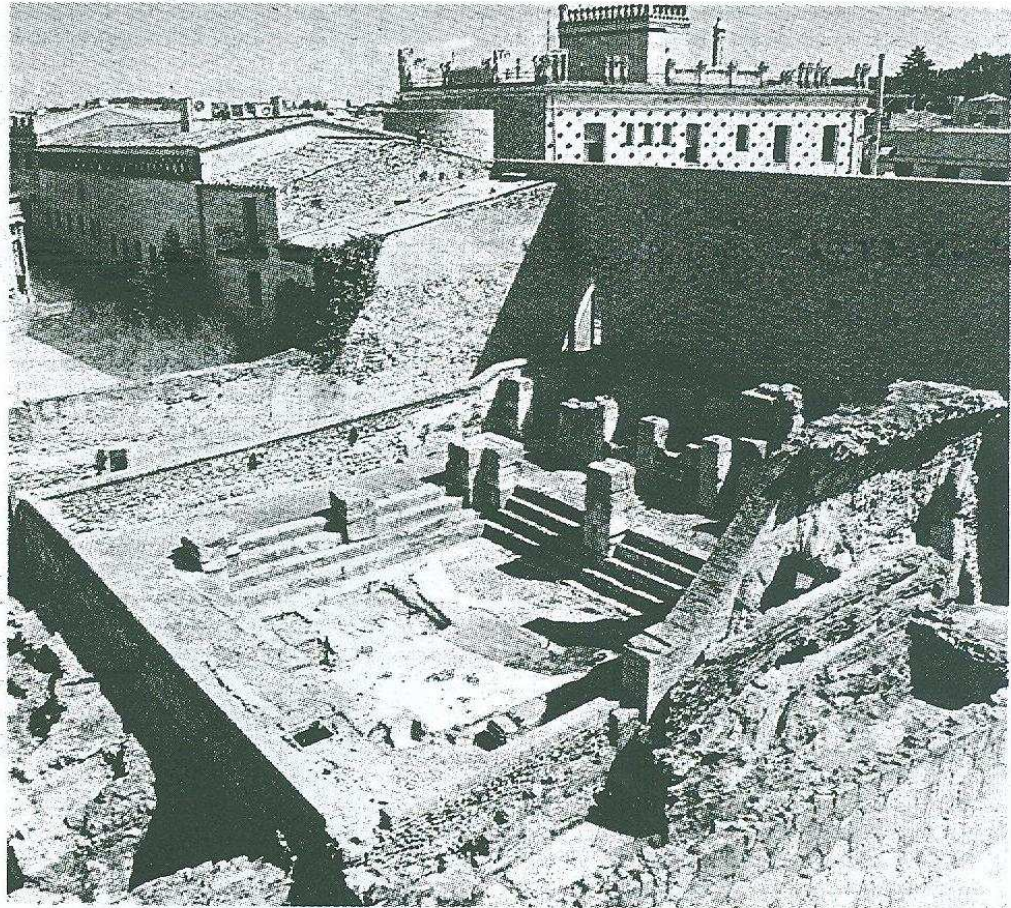

El règim de Vichy

Com s'ha viscut la disputa per l'aigua en una població, Caldes de Malavella, que és un do de les surgències termals com Egipte, diuen, era un do del Nil?

Qui afirmava que les guerres del futur les desencadenaria l'aigua i no el petroli, no pensava precisament en els balnearis i, no obstant això, malgrat ésser-ne una versió marginal i apagadíssima, el conflicte de Caldes de Malavella té els mateixos components d'aquestes guerres anunciades. L'actualitat i les seves urgències és excessivament plana per entendre el món, però sempre n'ofereix indicis i la pugna d'aquests dies n'ha proporcionat uns quants. Com l'hàbil mobilització d'emotivitats, o la limitada però certa preocupació veïnal per salvar els interessos col·lectius, o l'evidència que tota empresa ambiciosa el monopoli de la mateixa manera que qualsevol poder limitat ambiciosa el poder absolut. Com s'ha viscut aquesta disputa per l'aigua en una població que, de fet, és un do de les surgències termals com Egipte, diuen, era un do del Nil? Com són els pobles on hi ha empreses de la magnitud de Vichy? Per quina raó el balneari Prats desperta més complicitats? He anat a Caldes a la recerca de les profunditats històriques i dels relleus sentimentals i m'he entrevistat amb l'arxiver Pep Cases i amb l'Antoni Figueres, un exregidor caldens passionalment compromès en la defensa dels drets públics de les aigües termals. M'adono que en Pep no és la primera vegada que, aquests dies, remunta la història per situar els orígens del conflicte i ho fa amb fluïdesa. Esmenta el subsòl granític de Caldes i les fractures transversals que permeten el trànsit de les aigües pluvials per les profunditats abans de retornar a uns 60 graus enriquides de minerals. Dibuixa àgilment els tres turons que configuren la línia que inclou les fonts termals. Evoca els perceptibles orígens romans damunt dels quals s'assenta Caldes, les primeres cases de banys a mitjan segle XIX, el doctor Furest i la seva fe quasi mística en les propietats curatives de les aigües termals, els gèrmens de l'espectacular explotació actual de les embotelladores, el salt que per a la comercialització de l'aigua mineral va comportar el

Les termes romanes de Caldes, origen del prestigi termal del municipi.

seu pas de les farmàcies a les taules, els vaivens empresarials o l'època en què els principals ronyons i fetges del país visitaven els balnearis. També em parla dels efectes de la tecnologia actual sobre unes deus que respecten totes les lleis dels vasos comunicants. La informació que em proporciona desborda la capacitat d'aquesta crònica, però recordant alguns dels plets històrics entre l'Ajuntament i les poderoses empreses embotelladores, sempre temptades a interferir en la vida política local, em deixa en el punt just d'ebullició per escoltar l'exregidor. L'Antoni va crear una associació en defensa del patrimoni termal i somnia convertir el seu municipi en un poble balneari com els francesos. Afirmar, sense estalviar contundències, que els procediments

d'explotació de les embotelladores perjudiquen les fonts públiques i denuncia la inhibició de l'Estat, la incapacitat històrica d'Energia i Mines per regular-ho. Sobreexploten i, a més, llencen l'aigua, diu. Tothom ho sap, és fàcilment comprovable i corregible, només caldria quantificar i controlar els cabals. No ho fan, per què? Ho pregunta abans d'explicar la influència del Vichy en la vida local i l'època en què, laboralment, era el destí quasi ineludible de tots els joves del poble. L'Antoni, que és, em penso, un home obstinat i amb causa però de somriure fàcil, invoca el potencial turístic del Caldes fumejant que cobeja, però també la identitat i el plaer, petit i humil però gens menyspreable, dels cigrons remullats en les aigües termals caldenques.